

Mimoriadne vydanie pri príležitosti volieb do Národnostných rád národnostných menšín

Vol'by do Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny

Pätina občanov Srbska volí
svojich zastupiteľov

26. októbra 2014.

ИЗАБИ И ГЛАСАЈ!
ДАЈ СВОЈ НЛАС
ВО ВОЛ`ВАЊ!
26.10.2014.

Избори за Национални савет
словачке националне мањине

Vol`by do Národnostnej rady slovenskej
národnostnej menšiny

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

USAID | **SERBIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

HARMONOGRAM

Rad. číslo	Úkon	Lehoty
1. Tlačivá a pravidlá		
1.1	Stanovenie a zverejnenie tlačív a pravidiel pre výkon volebných úkonov	najneskôr 30. augusta do 24. hodiny
2. Orgány a telesá na konanie volieb		
2.1	Schválenie uznesenia o určení počtu, zloženia a práci pracovných telies	najneskôr 25. septembra do 24. hodiny
2.2	Doručenie návrhov na členov pracovných telies	v lehote do piatich dní od vynesenia uznesenia z bodu 2.1.
2.3	Formovanie pracovných telies	najneskôr 5. októbra do 24. hodiny
2.4	Doručenie návrhov na členov volebných výborov Republikovej volebnej komisie	najneskôr 10. októbra do 24. hodiny
2.5	Formovanie volebných výborov	najneskôr 15. októbra do 24. hodiny
2.6	Nahradenie člena volebného výboru	najneskôr 20. októbra do 24. hodiny
3. Volebná listina		
3.1	Podávanie volebnej listiny	do 10. októbra do 24. hodiny
3.2	Vyhľadanie volebnej listiny	ihneď, a najneskôr do 24 hodín po prijatí volebnej listiny, ak spĺňa podmienky
3.3	Stiahnutie volebnej listiny	do dňa určenia súhrnnej volebnej listiny, resp. najneskôr 14. októbra o 24. hodine
3.4	Ustálenie a uverejnenie súhrnnej volebnej listiny vo vestníku Službeni glasnik Republike Srbije	15. októbra
3.5	Právo nahliadnutia do dokumentácie, ktorá bola podaná s vyhlásenou volebnou listinou	V lehote 48 hodín odo dňa zverejnenia súhrnnej volebnej listiny
4. Volebné miesta		
4.1	Doručenie údajov Ministerstva spravodlivosti o počte voličov, ktorí v deň volieb budú vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody	najneskôr 30. septembra do 24. hodiny
4.2	Určenie a uverejnenie volebných miest vo vestníku Službeni glasnik Republike Srbije	najneskôr 5. októbra do 24. hodiny
5. Osobitné zoznamy voličov		
5.1	Zápis a zmeny v osobitnom zozname voličov zo strany obecnej/mestskej správy	do uzavretia osobitného zoznamu voličov, resp. najneskôr 10. októbra
5.2	Vynesenie Rozhodnutia o uzavretí osobitných zoznamov voličov národnostných menšín	10. októbra
5.3	Doručenie Rozhodnutia o uzavretí osobitných zoznamov voličov Republikovej volebnej komisie	11. októbra
5.4	Zverejnenie Rozhodnutia o uzavretí osobitných zoznamov voličov vo vestníku Službeni glasnik Republike Srbije	11. októbra
5.5	Doručenie Republikovej volebnej komisie overených výpisov z osobitných zoznamov voličov	najneskôr 12. októbra o 24. hodine
5.6	Zápis a zmeny v osobitnom zozname voličov zo strany Ministerstva štátnej správy a lokálnej samosprávy po uzavretí osobitného zoznamu voličov	od uzavretia osobitného zoznamu voličov do 22. októbra o 24. hodine
5.7	Prijatie v Republikovej volebnej komisie rozhodnutia Ministerstva štátnej správy a lokálnej samosprávy, na ktorom spočívajú zmeny v osobitnom zozname voličov po uzavretí osobitného zoznamu voličov	do 23. októbra do 24. hodiny
5.8	Ustálenie a uverejnenie vo vestníku Službeni glasnik Republike Srbije konečného počtu voličov pre každú národnostnú menšinu	ihneď po vypršaní lehoty na prijatie rozhodnutia o zmenách v osobitnom zozname voličov po uzavretí osobitného zoznamu voličov
6. Predstavitelia podávateľov a pozorovatelia		
6.1	Informovanie podávateľov vyhlásenej volebnej listiny o predstaviteľoch, ktorí budú sledovať prácu Republikovej volebnej komisie	do 20. októbra
6.2	Informovanie podávateľov vyhlásenej volebnej listiny o predstaviteľoch, ktorí budú sledovať prácu volebných výborov	do 15. októbra
6.3	Podávanie prihlášky na sledovanie práce orgánov na realizáciu volieb – domáci pozorovatelia	do 20. októbra
6.4	Podávanie prihlášky na sledovanie práce orgánov na realizáciu volieb, resp. volebných výborov – zahraniční pozorovatelia	do 15. októbra
7. Konanie volieb		
7.1	Doručenie oznámenia voličom o dni a čase konania volieb	najneskôr 20. októbra
7.2	Odozdanie volebného materiálu pracovným telesám pred hlasovaním	najneskôr 22. októbra do 24. hodiny
7.3	Odozdanie volebného materiálu volebným výborom	najneskôr 23. októbra do 24. hodiny
7.4	„Predvolebné ticho“ – zákaz volebnej propagandy	od 23. októbra o 24. hodine do zatvorenia volebných miest 26. októbra o 20. hodine
7.5	Otvorenie volebných miest a hlasovanie	26. októbra od 7. do 20. hodiny
8. Zisťovanie a uverejňovanie výsledkov volieb		
8.1	Doručenie volebného materiálu Republikovej volebnej komisie z volebného miesta po hlasovaní	najneskôr 27. októbra o 8. hodine
8.2	Určovanie a zverejňovanie správy o celkových výsledkoch volieb	najneskôr 30. októbra o 20. hodine
8.3	Nahliadnutie do volebného materiálu v priestoroch Republikovej volebnej komisie	najneskôr 31. októbra o 24. hodine
9. Ochrana volebného práva		
9.1	Podanie námietok Republikovej volebnej komisie	v lehote 24 hodín od vynesenia uznesenia, vykonania úkonu alebo vykonania chyby
9.2	Vynesenie a doručenie rozhodnutia o námietke	v lehote 48 hodín od prijatia námietky
9.3	Odvolaie Správneho súdu proti rozhodnutiu Republikovej volebnej komisie o námietke	v lehote 48 hodín od prijatia rozhodnutia
9.4	Doručenie námietky so spismi Správneho súdu	v lehote 24 hodín od prijatia odvolania
9.5	Vynesenie uznesenia o odvolaní	v lehote 48 hodín od prijatia odvolania
10. Pridelenie mandátov a vydávanie osvedčenia o zvolení za člena národnostnej rady		
10.1	Vynesenie rozhodnutia o pridelení mandátov členov národnostnej rady	v lehote troch dní odo dňa určenia konečných výsledkov volieb
10.2	Doručenie rozhodnutia o pridelení mandátov členov národnostnej rady Ministerstvu štátnej správy a lokálnej samosprávy a uverejnenie vo vestníku Službeni glasnik Republike Srbije	ihneď po vynesení rozhodnutia
10.3	Vydávanie osvedčenia o zvolení za člena národnostnej rady	ihneď po pridelení mandátov, ak neexistuje správny spor

Poznámky k voľbám Národnostných rád národnostných menšín

Nastávajúce voľby sa vzťahujú na voľby do 20 Národnostných rád. Z toho počtu 17 Národnostných rád národnostných menšín sa bude voliť bezprostredným vyjadrovaním sa príslušníkov národnostnej menšiny priamym tajným hlasovaním, kým sa pre 3 Národnostné rady voľby budú konať prostredníctvom elektorského zhromaždenia.

Čo sú Národnostné rady národnostných menšín?

Národnostné rady národnostných menšín predstavujú ústavnú kategóriu, opísanú v článku 75 Ústavy Srbska z roku 2006, za ktorú sa občania vyjadrili bezprostredne prostredníctvom referenda. Táto ústavná kategória je zaručená navyšším právnym aktom a upravená je osobitným Zákonom o národnostných radoch národnostných menšín.

Právna definícia Národnostnej rady uvedenej v článku 2 Zákona o národnostných radoch národnostných menšín z roku 2006, znie:

“Za účelom uskutočňovania práv na samosprávu v kultúre, vzdelávaní, informovaní a úradnom používaní jazyka a písma príslušníci národnostných menšín v Republike Srbsko si môžu voliť svoje Národnostné rady.

Národnostná rada predstavuje národnostnú menšinu v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma, účinkuje v procese rozhodovania alebo rozhoduje o otázkach z uvedených oblastí a zakladá ustanovizne, obchodné spoločnosti a ďalšie organizácie z uvedených oblastí“.

Volebné právo

Volebné právo príslušníkov národnostných menšín na voľbu Národnostných rád zahŕňa nasledovné práva príslušníkov národnostnej menšiny:

- voliť členov Národnostnej rady,
- byť volený za člena Národnostnej rady,

Počet príslušníkov národnostných menšín v Srbsku, podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011.

Maďari	253 899	Bunevci	16 706
Rumúni	29 332	Rusi	3 247
Rómi	147 604	Rusíni	14 246
Juhoslovania	23 303	Ostatní	17 558
Bosniaci	145 278	Goranci	7 767
Macedónci	22 755	Nevyjadřili sa	160 346
Chorváti	57 900	Albánci	5 809
Moslímovia	22 301	Ukrajinci	4 903
Slováci	52 750	Nemci	4 064
Bulhari	18 543	Slovínci	4 033
Čiernohorci	38 527	Regionálna príslušnosť	30 771
Vlachovia	35 330		

- navrhovať kandidátov na členov Národnostnej rady,

- byť informovaný o voľbách Národnostných rád, o kandidátoch na členov Národnostnej rady, ako aj o ich programoch,
- byť zapísaný do osobitného zoznamu voličov národnostnej menšiny,

- hlasovať za voľbu Národnostnej rady a

- právo na ochranu práv súvisiacich s voľbou Národnostnej rady.

Počet členov Národnostnej rady

Počet členov Národnostnej rady stanovuje Zákon o národnostných radoch národnostných menšín berúc do ohľadu početnosť národnostnej menšiny.

Zákon stanovuje, že Národnostná rada počítá najmenej 15 a najviac 35 členov. V prípade, že národnostná menšina ktorej počet podľa posledného sčítania obyvateľstva dosahuje menej ako 10 000 osôb, Národnostná rada počítá 15 členov.

V prípade, že národnostná menšina ktorej počet podľa posledného sčítania obyvateľstva dosahuje viac ako 10 000 ale menej ako 20 000 osôb, Národnostná rada počítá 19 členov.

V prípade, že národnostná menšina ktorej počet podľa posledného sčítania obyvateľstva dosahuje viac ako 20 000 ale menej ako 50 000 osôb, Národnostná rada počítá 23 členov.

V prípade, že národnostná menšina ktorej počet podľa posledného sčítania obyvateľstva dosahuje viac ako 50 000 ale menej ako 100 000 osôb, Národnostná rada počítá 29 členov.

V prípade, že národnostná menšina ktorej počet podľa posledného sčítania obyvateľstva dosahuje viac ako 100 000 osôb, Národnostná rada počítá 35 členov.

Bojkot sčítania obyvateľstva

Zatiaľ čo jednotlivé Národnostné rady uskutočnili intenzívnu kampaň medzi svojimi príslušníkmi aby sa čím väčší počet pri sčítaní vyjadril, že patrí určitému národnostnému spoločenstvu, niektoré národnostné menšiny bojkotovali sčítanie obyvateľstva na základe výzvy a iniciatívy svojich politických predákov.

Taký postoj voči sčítaniu obyvateľstva zapríčinil početné problémy príslušníkom tých národnostných menšín, v našom prípade albánskej národnostnej menšine,

Národnostné rady národnostných menšín predstavujú ústavnú kategóriu, opísanú v článku 75 Ústavy Srbska z roku 2006

ktorá okrem toho, že je menej zastúpená, dostáva aj oveľa menšie finančné prostriedky prostredníctvom Národnostnej rady albánskej národnostnej menšiny.

Ich počet na základe sčítania obyvateľstva z roku 2011 úradne je 8.809, kým na základe sčítania z roku 2002 ten počet bol 61.647.

Výsledky sčítania obyvateľstva Srbska z roku 2011 poskytujú jasnú odpoveď ktoré národnostné menšiny existujú a aká je ich početnosť, tie údaje boli referenčné pre určovanie spôsobu voľby do Národnostných rád národnostných menšín a počtu členov Rady.

Národnostné rady roku 2014

Do roku 2014 fungovalo 20 Národnostných rád národnostných menšín, medzi ktoré patril aj Zväz židovských obcí Srbska, ktorý vykonával funkciu národnostnej rady pre židovskú národnostnú menšinu.

Tohto roku 2014 boli vytvorené podmienky na voľby ešte 2 Národnostných rád: Národnostnej rady poľskej národnostnej menšiny a Národnostnej rady čiernohorskej národnostnej menšiny.

Avšak aby tieto dve Rady boli založené, potrebný je úspešný priebeh volieb.

Zakladanie Národnostnej rady národnostnej menšiny

Bezprostredné a elektorské voľby

Po nahliadnutí do dočasných voličských zoznamov zistené je, že 4 Rady nespĺňajú podmienky na vykonávanie bezprostredných volieb do Národnostných rád národnostných menšín.

Tie Rady budú volené prostredníctvom elektorského zhromaždenia, zatiaľ čo ostatných 17 budú volené bezprostredne.

Za účelom zisťovania splnenosti podmienok na bezprostredné voľby Ministerstvo dočasne „zamkne“ osobitné voličské zoznamy, aj to 24 hodín pred vypisovaním volieb, aby vo chvíli vypisovania volieb bolo jasné či určitá národnostná menšina volí bezprostredne svoju Radu alebo prostredníctvom elektorského zhromaždenia.

Rovnosť pohlaví

Zákon chráni menej zastúpené pohlavie

Voľby v desiatich jazykoch

Lehota na odovzdávanie volebných listín pre Rady národnostných menšín je 10. október 2014. Volebný materiál bude vytlačený v desiatich jazykoch a hlasovať sa bude na najmenej 860 volebných miest.

Voľby sú vypísané pre zväzy albánskej, aškalijskej, bosniackej, bulharskej, bunevskej, vlašskej, gréckej, egiptskej, maďarskej, macedónskej, nemeckej, poľskej, rómskej, rumúnskej, slovenskej, slovinskej, ukrajinskej, chorvátskej, čiernohorskej a českej národnostnej menšiny.

Turecká a ruská národnostná menšina sa rozhodli nejst' na voľby, kým sa Goranci vyjadrili, že sa necítia ako národnostná menšina.

tak, že podmieňuje aby na listinách kandidátov, rovnako ako to bolo na voľbách pre národných poslancov, spomedzi každých troch kandidátov bude uvedený jeden príslušník menej zastúpeného pohlavia.

Tým spôsobom sú predovšetkým chránené ženy, ktoré sa aktívne zapájajú do volebného procesu.

Volebné miesta a informovanie

Rovnako ako aj pri iných voľbách, volebné miesta v bezprostredných voľbách do Národnostných rád národnostných menšín sa otvárajú o 7:00 hodine a zatvárajú o 20:00 hodine. V tom časovom období volebné miesta sú stále otvorené.

Zákon stanovuje že sa každému voličovi, ktorý je zapísaný do osobitného voličského zoznamu, najneskoršie 5 dní pred uskutočňovaním volieb, doručí

oznámenie o dni a čase uskutočňovania volieb s číslom a adresou volebného miesta na ktorom sa hlasuje a číslom pod ktorým je zapísaný vo výpise z osobitného voličského zoznamu.

Volebné miesto

Volebné miesto sa určuje na hlasovanie najmenej 100 a najviac 2 500 voličov, zapísaných do osobitného voličského zoznamu.

Vo výnimočných prípadoch volebné miesto môže byť určené aj na hlasovanie menej ako 100 voličov ak, z dôvodu vzdialenosti alebo nepriaznivej geografickej polohy, by voličom hlasovanie bolo značne sťažené na inom volebnom mieste.

Volebné miesto sa určuje na hlasovanie najmenej 100 a najviac 2 500 voličov, zapísaných do osobitného voličského zoznamu

Právomoci Národnostných rád národnostných menšín

Právomoci Národnostných rád národnostných menšín sú najzaujímavejšia ale zároveň aj naspornejšia časť Zákona o národnostných radoch národnostných menšín. Kým jedny považujú, že práve tá časť zákona odráža podstatný záujem: zabezpečiť skutočnú autonómiu národnostných menšín, iní sporia, že poskytovanie právomocí v takej miere je v rozpore s Ústavou. Na začiatku tohto roka sa aj Ústavný súd vyjadril k právomociach národnostných rád a posúdil, že niektoré ustanovenia nie sú zosúladené s Ústavou Republiky Srbsko.

Okrem všeobecných právomocí Národnostných rád národnostných menšín Zákon upravuje aj osobitné právomoci Rád v štyroch oblastiach: v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma.

Zákonodarca posúdil, že ide o oblasti v ktorých právomoci národnostných rád môžu úspešnejšie a účinnejšie chrániť princíp kultúrnej autonómie, kultúrnej a etnickej identity ako aj to, že uvedené oblasti obsahujú špecifiká národnostných menšín. Všetko ostatné je v dostatočnej miere chránené a upravené Ústavou a Zákonmi, ktoré sa vzťahujú na všetkých občanov Republiky.

Zákon o národnostných radoch národnostných menšín právomociam národnostných rád venuje ods. 3 Zákona, uvádzajúc v článku 10 všeobecné právomoci, ktorých je celkom 15. Zákon hovorí, že Národnostná rada v súlade so Zákonom a svojimi Stanovami, prostredníctvom svojich orgánov, samostatne:

- 1) schvaľuje a mení svoje Stanovy;
- 2) schvaľuje finančný plán, finančnú správu a účtovnú závierku;
- 3) nakladá s vlastným majetkom;
- 4) rozhoduje o názve, symboloch a pečiatke Národnostnej rady;
- 5) stanovuje návrhy národných symbolov, znakov a sviatkov národnostnej menšiny;
- 6) zakladá ustanovizne, združenia, nadácie, hospodárske subjekty v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma;
- 7) navrhuje predstaviteľa národnostnej menšiny v rade pre vzťahy medzi

národmi v územnom samosprávnom celku;

8) stanovuje a udeľuje uznania;

9) podnecuje vynesenie a sleduje uplatňovanie zákonov a iných predpisov v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma;

10) zúčastňuje sa v príprave predpisov a navrhuje novelizáciu predpisov, ktorými sa upravujú Ústavou zaručené práva národnostných menšín v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma;

11) navrhuje osobitné predpisy a dočasné opatrenia v oblastiach, v ktorých sa uplatňuje právo na samosprávu z dôvodu uskutočňovania úplnej rovnosti medzi príslušníkmi národnostnej menšiny a občanmi patriacimi k väčšine;

12) začína konanie pred Ochrancom občanov, pokrajinským a lokálnym ombudsmanom a inými príslušnými orgánmi, ak zhodnotí, že došlo k porušeniu Ústavou a Zákonom zaručených práv a slobôd príslušníkov národnostných menšín;

13) začína konanie z bodu 12) tohto článku v mene príslušníkov národnostnej menšiny na základe predbežne obstaraného písomného oprávnenia;

14) zaujíma stanoviská, podnecuje iniciatívy a podniká opatrenia v súvislosti so všetkými otázkami, ktoré priamo súvisia s postavením, identitou a právami národnostnej menšiny;

15) rozhoduje o ďalších otázkach, ktoré jej boli zverené Zákonom.

Právomoci v oblasti vzdelávania

Národnostná rada národnostnej menšiny má, na základe Zákona, zakladateľské práva respektíve právo samostatne alebo spolu s Republikou, Autonómnou pokrajinou, územným samosprávnym celkom alebo inou právnickou osobou, zakladať ustanovizne v oblasti výchovy, vzdelávania, žiackeho a študentského štandardu.

Aj keď je zakladateľské právo v oblasti vzdelávania jedným zo základných práv, vyplývajúce zo slobody samoorganizovania v kľúčovej oblasti zachovania kultúrnej identity, existujú početné prekážky v realizácii tohto práva, prvou a základnou je nedostatok finančných prostriedkov na založenie udržateľných ustanovizní. Toto právo istotne bude hrať významnejšiu rolu v budúcnosti, keď budú vytvorené podmienky aby Národnostné rady uplatnili túto zákonnú možnosť.

Dovtedy Národnostné rady majú možnosť vplývať na učebné osnovy a programy základného a stredného vzdelávania a výchovy, ako i na osnovy výchovného programu, ktoré vyjadrujú špecifickosť národnostnej menšiny najmä v oblasti dejín, hudobnej či výtvarnej výchovy.

Zaujímaním stanoviska Národnostné rady formálne môžu vplývať aj na voľbu riaditeľa školy, školského výboru alebo nejakej inej vzdelávacej či výchovnej ustanovizne. Stanovené je, že v ustanovizniach kde výučba prebieha v jazyku národnostnej menšiny, čiastočne alebo úplne, Národnostná rada má právo nominovať jedného člena správneho výboru v ustanovizniach, ktorých zakladateľom je Republika, Autonómna pokrajina alebo územný samosprávny celok.

Učebnice na realizáciu výučby v jazykoch národnostných menšín, na návrh Národnostnej rady, schvaľuje Minister osvedy. Okrem početných stanovísk na ktoré Národnostné rady majú právo podľa Zákona, Národnostné rady môžu samostatne stanoviť štipendiá z vlast-

Učebnice na realizáciu výučby v jazykoch národnostných menšín, na návrh Národnostnej rady, schvaľuje Minister osvedy

Okrem toho Srbsko sa zaviazalo že uplatňovanie týchto práv na používanie jazyka a hocijaké nevyhnutné používanie prekladateľa nevyvolávalo dodatočné náklady zúčastnenej strany

ných zdrojov, určiť svojho zástupcu do Národno-osvetovej rady a Národnej rady vysokého školstva.

Právomoci v oblasti kultúry

Ako aj v oblasti vzdelávania, Národnostné rady národnostných menšín môžu podľa Zákona samostatne alebo spolu s Republikou, Autonómnou pokrajinou, územným samosprávnym celkom alebo inou právnickou osobou zakladať kultúrne ustanovizne za účelom zachovania, zdokonaľenia a rozvoja kultúrnych špecifik, ako i zachovania národnej identity národnostnej menšiny.

Národnostná rada môže určitú kultúrnu ustanovizeň, ktorej zakladateľom je Republika, vyhlásiť za ustanovizeň mimoriadneho významu pre zachovanie identity národnostnej menšiny; v takom prípade Národnostná rada vymenúva jedného člena správneho výboru ustanovizne a zaujíma stanovisko k voľbe členov správneho výboru a riaditeľa.

Okrem iného Národnostná rada vyhlasuje ktoré ustanovizne a manifestácie v oblasti kultúry majú mimoriadny význam pre zachovávanie, zveľaďovanie a rozvoj špecifik a národnej identity určitej národnostnej menšiny, stanovuje stratégiu rozvoja kultúry národnostnej menšiny a taktiež stanovuje, ktoré hnutelné a nehnuteľné statky majú mimoriadny význam pre národnostnú menšinu.

Ďalšie oprávnenia v oblasti kultúry sa vzťahujú na zaujímanie stanovísk a určovanie vlastného zástupcu do Národnej rady pre kultúru, ktorý bez práva hlasovať, účinkuje v jej práci keď sa rozoberajú otázky významné pre kultúru národnostnej menšiny.

Právomoci v oblasti informovania

Pokiaľ ide o oblasť informovania zákonodarca jasne oprávnil Národnostnú radu, že na spôsob stanovený zákonom, samostatne alebo spolu s inou právnickou osobou, môže zakladať ustanovizne aj obchodné spoločnosti na vykonávanie novinovo-vydavateľskej a rádio-televíznej činnosti, tlačenia a reprodukcie nahraných nosičov a vykonávať práva a povinnosti zakladateľa.

Z druhej strany, Národnostná rada v médiách, ktorých zakladateľom je Republika, má právo zaujať stanovisko keď ide o vymenovanie hlavného a zodpovedného redaktora programov v menšinových jazykoch.

Ostatné oprávnenia, ktoré Rada mala ako na príklad: stanovenie kritérií na voľbu hlavného a zodpovedného redaktora Ústavný súd posúdil ako protiústavné.

Medzi inými právomocami Rady v oblasti informovania uvádzajú sa: stanovenie stratégie rozvoja informovania v materinskom jazyku, poskytovanie rozličných návrhov a odporúčaní republikovým orgánom a určovanie zástupiteľa v Rade Republikovej rádiodifúznej agentúre, ktorý účinkuje v práci Rady, bez práva hlasovať, aj to výlučne vtedy keď sa rozoberajú otázky ohľadom informovania v jazyku národnostnej menšiny.

Právomoci v oblasti úradného používania jazyka a písma

Úradné používanie jazyka a písma národnostnej menšiny zahŕňa:

- Používanie osobného mena (mena a priezviska) a jeho zápis do verejných dokumentov a úradných dokumentov v jazyku a písme národnostnej menšiny;
- Vydávanie verejných dokzmentov a vedenie úradnej evidencie, ako i zbierok osobných dát v jazyku a písme národnostnej menšiny a akceptovanie tých dokladov v tom jazyku ako plnohodnotných;
- Vedenie správnych a súdnych konaní v jazyku a písme národnostnej menšiny;
- Používanie jazyka a písma národnostnej menšiny keď súdne konanie prebieha v srbskom jazyku;
- Používanie jazyka a písma národnostnej menšiny pri komunikácii orgánov verejnej moci s občanmi;
- Používanie jazyka a písma národnostnej menšiny na volebných lístkoch a volebných materiáloch;
- Používanie jazyka a písma národnost-

nej menšiny v práci zastupiteľských orgánov;

- Zverejňovanie zákonov a iných predpisov aj v jazykoch národnostných menšín;
- Vypisovanie názvov miest a iných zemepisných označení, názvov ulíc a námestí, názvov orgánov a organizácií, dopravných znakov, oznámení a upozornení pre verejnosť a ostatných verejných nápisov aj v jazykoch národnostných menšín;
- Vypisovanie názvov podnikov, ustanovizní a iných právnických osôb aj v jazyku národnostnej menšiny.

Európska charta regionálnych a menšinových jazykoch Rady Európy je najdôležitejšia medzinárodná zmluva v tejto oblasti.

Ratifikáciou tejto Charty o regionálnych menšinových jazykoch Srbsko sa ohľadom používania materinského jazyka pred súdnymi orgánmi zaviazalo v trestnom konaní obvinenému garantovať právo používať vlastný regionálny alebo materinský jazyk a že zabezpečiť aby žiadosť a dôkaz, bez ohľadu na to či je v ústnom alebo písanom tvare, nebude považovaný za neakceptovateľný len preto, že sú formulované v regionálnom alebo materinskom jazyku.

Pokiaľ ide o používanie materinského jazyka v občianskom súdnom konaní alebo správnom spore, Srbsko sa zaviazalo, že umožní aby účastník, vždy keď sa musí osobne zjaviť pred súdom, môže použiť vlastný regionálny alebo materinský jazyk bez žiadnych dodatočných nákladov.

Okrem toho Srbsko sa zaviazalo že uplatňovanie týchto práv na používanie jazyka a hocijaké nevyhnutné používanie prekladateľa nevyvolávalo dodatočné náklady zúčastnenej strany. Srbsko sa tiež zaviazalo nepopierať správnosť právnych dokladov vytvorených v regionálnom alebo materinskom jazyku, a najvýznamnejšie národné texty zákona sprístupniť aj v regionálnych alebo materinských jazykoch.

Ostatné oprávnenia, ktoré Rada mala ako na príklad: stanovenie kritérií na voľbu hlavného a zodpovedného redaktora Ústavný súd posúdil ako protiústavné

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikáciu finančne podporilo Veľvyslanectvo Spojených štátov amerických v Belehrade, Mísia OSCE v Srbsku a Fondácia pre otvorenú spoločnosť. Názory uvedené v tejto publikácii nemusia nevyhnutne reprezentovať oficiálne stanoviská Vlád a organizácií, ktoré financujú tento projekt